

PASSFR.EU

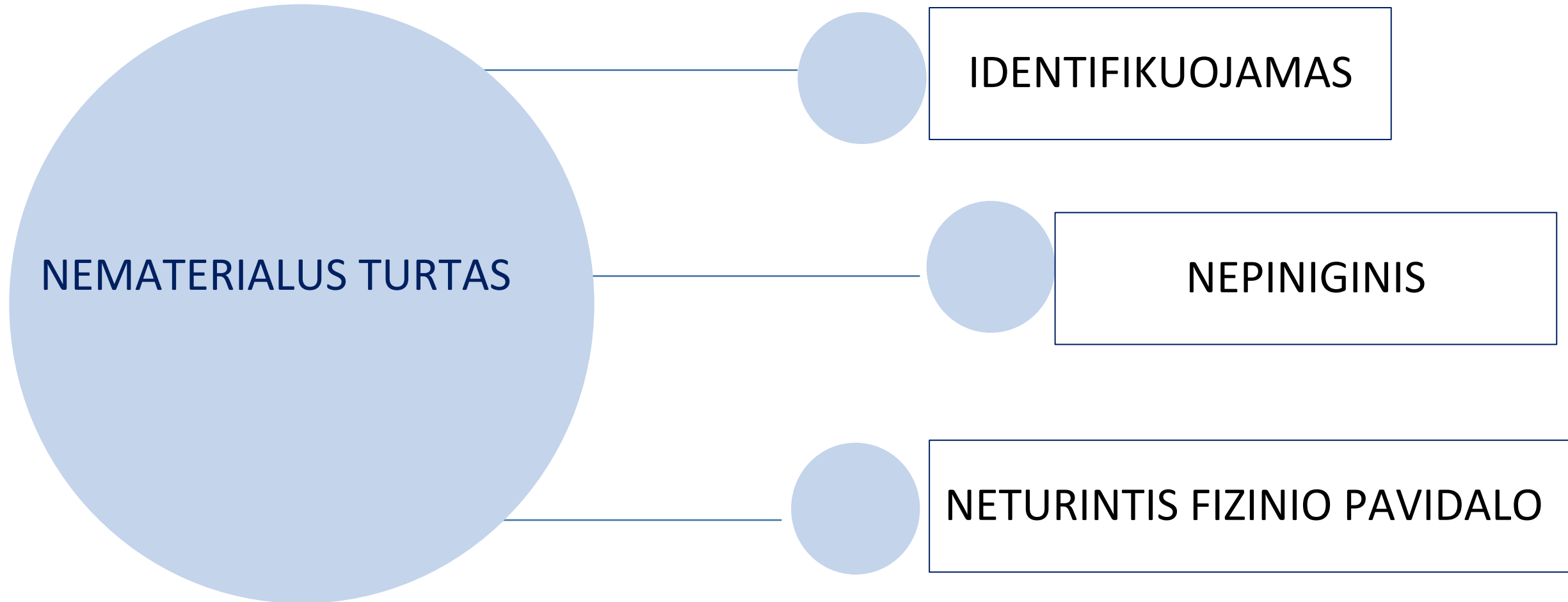
A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

38-ASIS TARPTAUTINIS APSKAITOS STANDARTAS „Nematerialusis turtas“

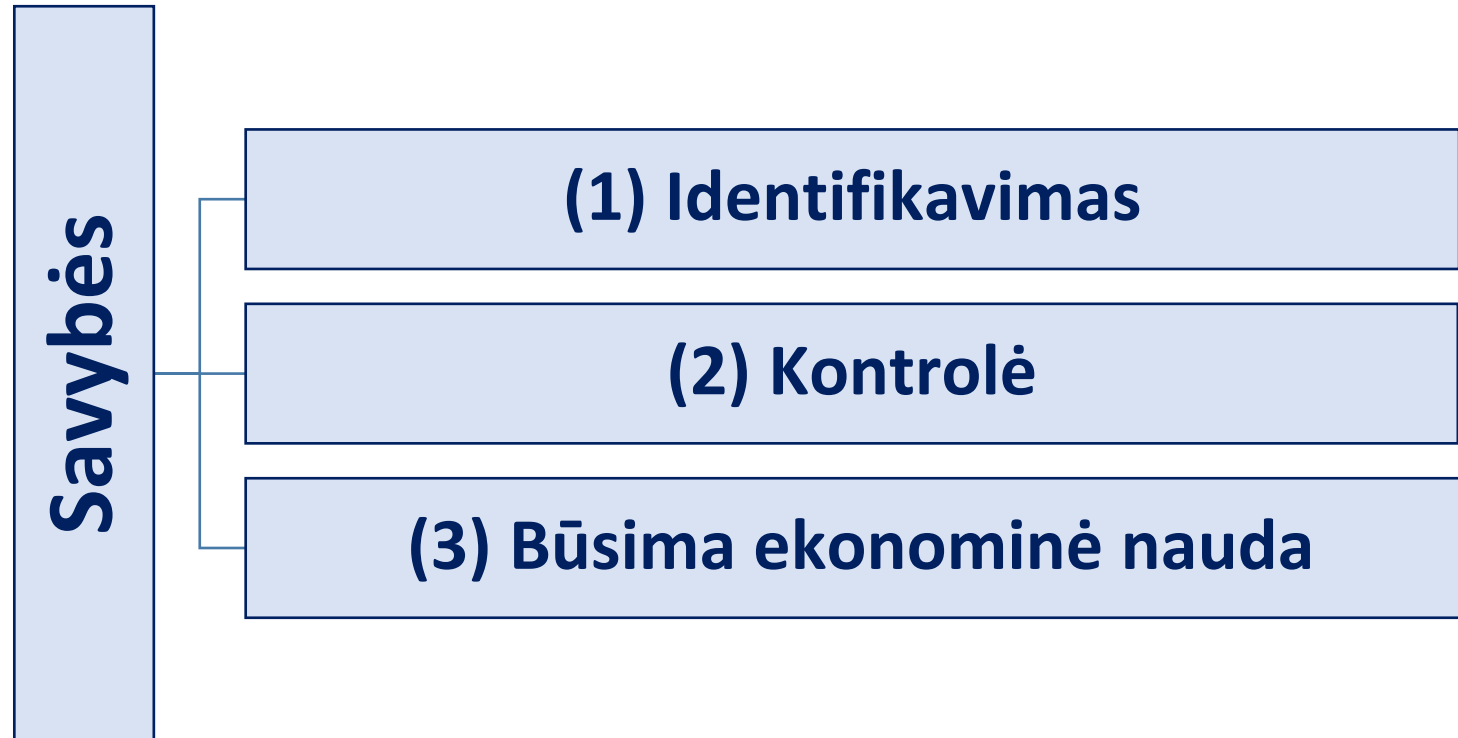
Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

NEMATERIALIOJO TURTO APIBRĖŽTIS

NEMATERIALIOJO TURTO SAVYBĒS

Yra trys esminės nematerialiojo turto savybės:

NEMATERIALIOJO TURTO PAVYZDŽIAI

(a) Nematerialusis turtas, susijęs su **rinkodara** :

Prekių ženklai, prekių pavadinimai, laikraščių antraštės, interneto domenų pavadinimai

(b) Nematerialusis turtas, susijęs su **klientais**:

Klientų sąrašai

(c) Nematerialusis turtas, susijęs su **menu**:

Spektakliai, operos, muzikiniai kūriniai, paveiksai ir nuotraukos, vaizdo medžiaga, TV laidos

(d) **Technologijomis** pagrįstas nematerialusis turtas:

Patentuota technologija, programinė įranga, duomenų bazės

(e) **Sutartimis** pagrįstas nematerialusis turtas:

Licencijos, honorarai, franšizės sutartys, naudojimo teisės, importo kvotos

PAVYZDŽIAI NEPRISKIRIAMAI NEMATERIALIAM TURTUI

Nepamirškite...

Svarbu atsiminti!

Pagal 38-ąjį TAS, šioms veikloms patirtos išlaidos nekapitalizuojamos kaip nematerialusis turtas:

- steigimo veikla (pvz., teisinės ir sekretoriato išlaidos, patirtos steigiant juridinį asmenį, išlaidos naujai įrangai ar verslo pradžia arba naujiems produktams pristatyti),
- mokymų veikla,
- reklaminė ir reprezentacinė veikla,
- dalies arba viso ūkio subjekto perkėlimas arba reorganizavimas.

PAGRINDINIAI KLAUSIMAI

**Nematerialus
turtas gali
būti
gaunamas:**

atskiru pirkimu

kaip verslo jungimo dalis

patiems sukuriant (vidinis kūrimas)

keičiantis turtu

per valstybės dotacijas

ATSKIRAS NEMATERIALAUS TURTO ĮSIGIJIMAS

AB „Saskia“ įsigijo duomenų bazę, naudojamą valdant jos lojalumo strategiją, fiksuojančią informaciją apie klientų demografinius rodiklius, pageidavimus, santykių istoriją ir pirkimo modelius. Duomenų bazė gali būti parduodama arba licencijuojama. Tačiau AB „Saskia“ neketina to daryti, bent jau artimiausioje ateityje, nes tai neigiamai paveiks jos pagrindinę veiklą.

Ar AB „Saskia“ pripažins nematerialųjį turta?

ATSKIRAS NEMATERIALAUS TURTO ĮSIGIJIMAS

Analizė:

- (1) **Identifikavimas** – Taip – duomenų bazė yra nepriklausoma nuo kito turto
- (2) **Nepiniginis pobūdis** – Taip – duomenų bazė
- (3) **Būsima ekonominė nauda** – Taip – duomenys apie klientus padės vystyti verslą
- (4) **Naudos kontrolė** – Taip – prieiga prie informacijos pagal įsigijimo sutartis
- (5) **Ar nematerialusis turtas atitinka sutartinius-teisinius kriterijus?** – Taip

Išvada: Duomenų bazė AB „Saskia“ finansinėse ataskaitose bus pripažinta nematerialiu turtu.

ĮSIGIJIMO SAVIKAINA – ATSKIRAS ĮSIGIJIMAS

Įsigijimo savikainos elementai

pirkimo kaina, įskaitant importo maitus ir negražinamus pirkimo mokesčius, atėmus **prekybos nuolaidas** ir lengvatas

bet kokios **tiesiogiai priskirtinos išlaidos**, susijusios su turto paruošimu jo numatytam naudojimui

Neįtraukta į savikainą

verslo vykdymo naujoje vietoje arba su naujų klientų grupe išlaidos

naujo produkto ar paslaugos pristatymo išlaidos

administravimo ir kitos bendrosios pridėtinės išlaidos

NEMATERIALIOJO TURTO ĮSIGIJIMO PAVYZDYS

Pavyzdžiui, ūkio subjektas „Oskaras“ įsigijo atsargų valdymo programinę įrangą už 6 800 PV. Ūkio subjekto „Oskaras“ programinės įrangos inžinierius įdiegė programinę įrangą. Kad ši programinė įranga būtų integruota į finansinių ataskaitų teikimo programinę įrangą, tiekėjas sukūrė kai kurias specifines savybes ir išrašė 1 100 PV sąskaitą faktūrą. Tiekėjas apmokė atsargų vadybininką, kaip naudotis programa, ir už tai reikėjo sumokėti 500 PV. Be to, ūkio subjektas „Oskaras“ įsigijo naują serverį už 3 800 PV.

Kokios yra programinės įrangos įsigijimo išlaidos?

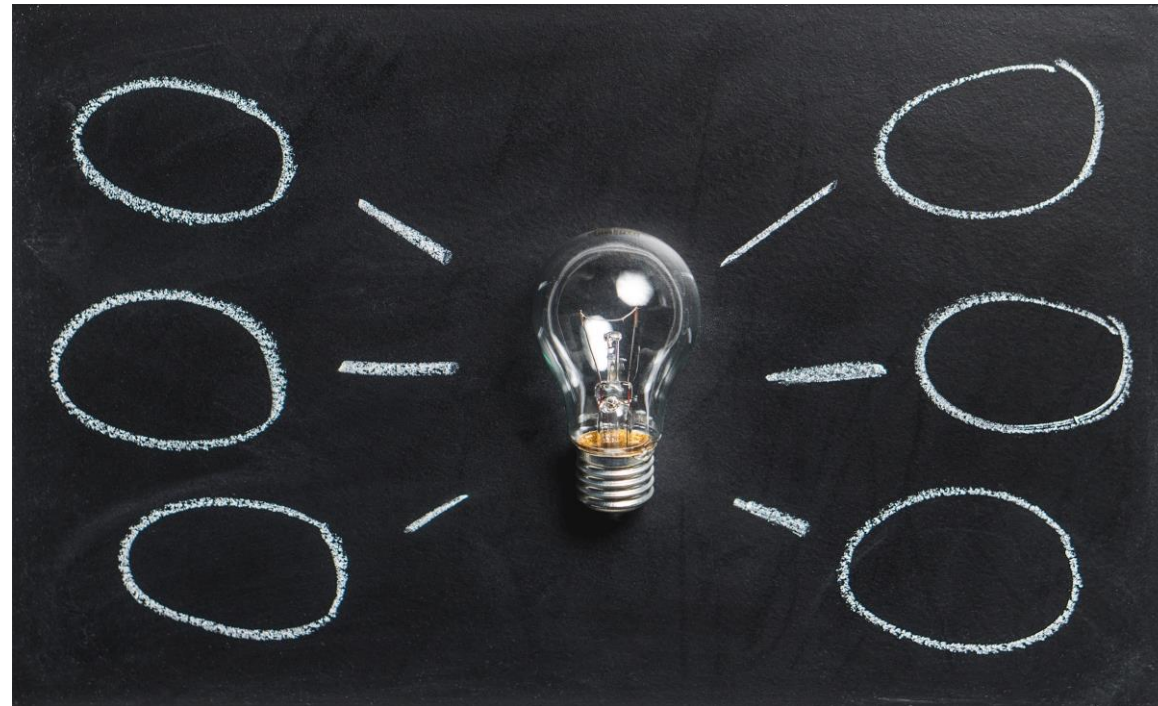
NEMATERIALIOJO TURTO ĮSIGIJIMO PAVYZDYS

	Vertė	Nematerialus	Komentarai
Kaina	6 800 PV	TAIP	
Specifinės savybės	1 100 PV	TAIP	Išlaidos, susijusios su programinės įrangos paruošimu naudojimui, kaip reikia ūkio subjektui „Oskaras“
Mokymai	500 PV	NE	Į savikainą neįtraukiamos personalo mokymo išlaidos
Serveris	3 800 PV	NE	Tai yra materialusis turtas
IŠ VISO	7 900 PV		

D Programinė įranga 7 900 PV

K Įsipareigojimai ilgalaikio turto tiekėjams / Pinigai 7 900 PV

MOKSLINIAI TYRIMAI IR PLĖTRA

MOKSLINIAI TYRIMAI IR PLĖTRA

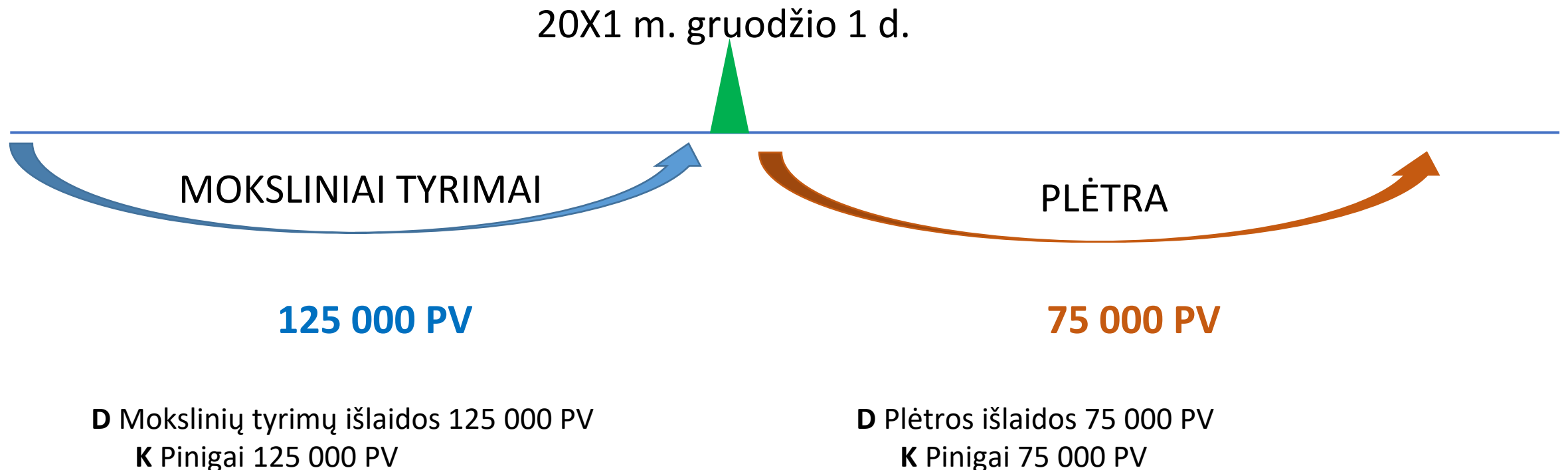
Pavyzdžiui, ūkio subjektas „Dinamika“ kuria naują gamybos procesą. 200 000 PV išlaidų buvo patirta per 20x1 metus, iš kurių 125 000 PV iki gruodžio 1 d.

Ūkio subjektas „Dinamika“ gali įrodyti, kad gamybos procesas atitiko nematerialiojo turto pripažinimo kriterijus 20X1 m. gruodžio 1 d.

Kaip šios išlaidos turėtų būti pripažįstamos ūkio subjekto „Dinamika“ finansinėse ataskaitose?

MOKSLINIAI TYRIMAI IR PLĖTRA

Ūkio subjektas „Dinamika“ gali įrodyti, kad gamybos procesas atitiko nematerialiojo turtu pripažinimo kriterijus 20X1 m. gruodžio 1 d.

AMORTIZACIJA

SISTEMINIS PASKIRSTYMAS

- Metodologinis požiūris=> atspindintis gautos naudos modelį.
- Labai tikėtina, kad **tinkamiausias yra tiesinis metodas.**

NUDĖVIMOJI SUMA

- Atimti turto likutinę vertę.
- Likutinė vertė daugeliu atvejų bus **lygi nuliui.**

NAUDINGO TARNAVIMO LAIKAS

- Amortizacija turėtų būti skaičiuojama per laikotarpį, per kurį **tikimasi gauti naudos.**
- Amortizacija turi būti paremta **sutarties nuostatomis** (sutartimi pagrįstu turto) arba **patikimu vadovybės įvertinimu.**

AMORTIZACIJOS PAVYZDYS

Ūkio subjektas „Mėlynas dangus“ įsigijo transliavimo licenciją už 1 500 000 PV, galiojančią 20 metų. Ūkio subjektas išleidžia papildomus 50 000 PV teisiniams ir registracijos mokesčiams. Likutinė vertė lygi nuliui. Išmokų modelis yra linijinis.

Kokia yra metinė transliavimo licencijos amortizacijos suma ir kaip ūkio subjektai registruoja amortizaciją žurnale?

AMORTIZACIJOS PAVYZDYS

Amortizacija = nudėvimoji suma / naudingo tarnavimo laikas

Licencijos išlaidos = kaina 1 500 000 PV + teisiniai ir registracijos mokesčiai 50 000 PV = 1 550 000 PV.

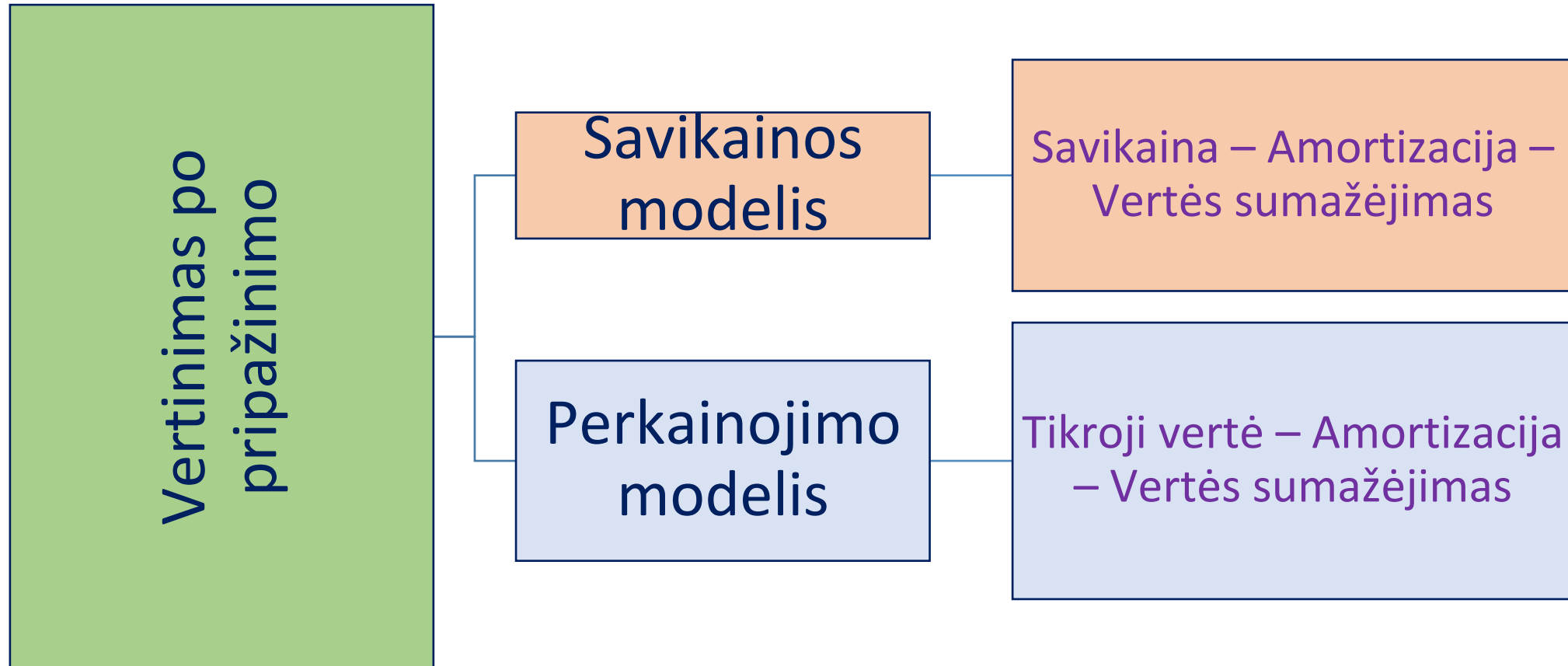
Nudėvimoji suma = Kaina – likutinė vertė = 1 550 000 PV – 0 = 1 550 000 PV

Amortizacija = nudėvimoji suma / naudingo tarnavimo laikas = 1 550 000 PV / 20 metų = 77 500 PV / per metus

D Amortizacijos sąnaudos 77 500 PV

K Sukaupta franšizių amortizacija 77 500 PV

VERTINIMAS PO PRIPAŽINIMO

VERTINIMAS PO PRIPAŽINIMO

AB „Pažangus miestas“ taksi licenciją įsigijo prieš 5 metus už 120 000 PV. Ataskaitų sudarymo dieną, 20N1 m. gruodžio 31 d., šios licencijos balansinė vertė yra 24 000 PV, o tikroji vertė – 75 000 PV. Šią dieną AB „Pažangus miestas“ ketina naudoti licenciją dar 10 metų. Koks yra (jeigu yra) perkainojimo rezervas?

Balansinė vertė = 24 000 PV

Tikroji vertė = 75 000 PV

☐ Perkainojimo rezervas = 51 000 PV

VERTINIMAS PO PRIPAŽINIMO

a. sukauptos amortizacijos panaikinimas

D Sukaupta amortizacija 96 000 PV

K Licencija 96 000 PV

b. perkainojimo rezervo pripažinimas

D Licencija 51 000 PV

K Perkainojimo rezervas 51 000 PV

NERIBOTO NAUDINGO TARNAVIMO LAIKO NEMATERIALUSIS TURTAS

Nematerialusis turtas, kurio naudingo tarnavimo laikas RIBOTAS

- Turi **riboto laikotarpio naudą** ūkio subjektui
- Amortizacija apskaitoma **systemingai per nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laiką**
- Atsižvelgiama į vertės sumažėjimą, kai yra požymių, kad turto vertė yra sumažėjusi

Nematerialusis turtas, kurio naudingo tarnavimo laikas NERIBOTAS

- Neturi numatomo laikotarpio pabaigos, per kurį tikimasi, kad turtas sukurs piniginių įplaukų ūkio subjektui
- **Neamortizuojamas**
- **Kasmet tikrinama, ar nėra vertės sumažėjimo** ir kai yra vertės sumažėjimo požymių

NERIBOTO NAUDINGO TARNAVIMO LAIKO NEMATERIALUSIS TURTAS

Ūkio subjektas „Mėlynas dangus“ įsigijo transliavimo licenciją, kuri atnaujinama kas 10 metų, su sąlyga, kad ji atitinka teisės aktų reikalavimus. Licencija gali būti pratęsta neribotam laikui už mažą kainą, o ūkio subjektas „Mėlynas dangus“ ją jau yra kartą atnaujinęs anksčiau. Dabartinės licencijos galiojimas baigiasi po 5 metų ir ūkio subjektas „Mėlynas dangus“ ketina ją atnaujinti.

NEMATERIALIOJO TURTO VERTĖS SUMAŽĖJIMAS

Planuojama nutraukti arba pertvarkyti veiklą, kuriai šiuo metu naudojamas turtas	Netikėtas turto rinkos vertės sumažėjimas
Yra įrodymų, kad ūkio subjekto veiklos rezultatai yra prastesni, nei tikėtasi	Ūkio subjekto grynasis turtas turi didesnę balansinę vertę nei įmonės rinkos kapitalizacija (tai rodo, kad turtas finansinės būklės ataskaitoje yra pervertintas).
Sutrumpėja numatomas likęs turto naudingo tarnavimo laikas	
NAUDOJIMO VERTĖ	TIKROJI VERTĖ ATĖMUS REALIZAVIMO IŠLAIDAS
ATSIPERKAMOJI VERTĖ Maksimali suma (naudojimo vertė; tikroji vertė atėmus realizavimo išlaidas)	

Vidiniai
šaltiniai

Išoriniai
šaltiniai

NEMATERIALIOJO TURTO VERTĖS SUMAŽĖJIMAS

Nematerialiojo turto balansinė vertė yra 25 000 PV. Jo tikroji vertė, atėmus realizavimo išlaidas, yra 15 000 PV, o naudojimo vertė – 19 000 PV.

Ar turtas nuvertėjas?

NEMATERIALIOJO TURTO VERTĖS SUMAŽĖJIMAS

Balansinė vertė = 25 000 PV

Atsiperkamoji vertė = maksimali suma (naudojimo vertė; tikroji vertė, atėmus realizavimo išlaidas)
= maksimali suma (19 000; 15 000)
= 19 000 PV.

Vertės sumažėjimas = Balansinė vertė – Atsiperkamoji vertė = 25 000 PV – 19 000 PV = 6 000 PV

D Vertės sumažėjimo nuostolis 6 000 PV

K Nematerialaus turto vertės sumažėjimas 6 000 PV

ATSKLEIDIMAS

- ✓ ar jo nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas yra neribotas ar ribotas; jei jis ribotas, tada naudingo tarnavimo laikotarpį arba naudojamą amortizacijos normą;
- ✓ riboto naudingo tarnavimo laiko nematerialiajam turtui taikomus amortizacijos metodai;
- ✓ bendrąją balansinę vertę ir bet kokią sukauptą amortizaciją laikotarpio pradžioje ir pabaigoje;
- ✓ bendrųjų pajamų ataskaitos eilutę (-es), į kurią įtraukta bet kokia nematerialiojo turto amortizacija;
- ✓ balansinės vertės laikotarpio pradžioje ir pabaigoje suderinimą.

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union